

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ถือว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออก ในปัจจุบันประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองเรื่องล้วนให้ความสำคัญต่อการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน ทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม จึงเป็นที่ยอมรับกันว่าประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้านั้น ประชากรย่อมมีการศึกษาในระดับสูงอันเป็นกำลังสำคัญในการผลิต และการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ดังที่ จรวยพร ธรณินทร์ (สวนดุสิตโพลส์ ออนไลน์, 2553) ชี้ว่า การศึกษา เป็นเครื่องมือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นเครื่องชี้นำสังคม ผู้ที่ได้รับการศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การศึกษาจึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้ประเทศชาติเกิดความมั่นคง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไปของประชาชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สนับสนุนให้ประชากรไทยมีการศึกษา มีความรู้ ความสามารถสูงขึ้น โดยให้ประชากรไทยมีสิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนชาวไทยมีโอกาสได้รับการศึกษา ตลอดจนฝึกทักษะอาชีพได้ตลอดชีวิต แต่อย่างไรก็ตาม คนไทยยังถือว่าระดับการศึกษาไม่ดีพอ ดังที่ นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ กล่าวในการปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “การเตรียมความพร้อมทางการศึกษาของเด็กไทยสู่เวทีอาเซียน” โดยคณะกรรมการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ว่าประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ มีการพัฒนาคนที่ดีและมีคุณภาพ สำหรับประเทศไทยคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร (“รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการยอมรับ”, 2556)

ตามกรอบการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554 ได้กำหนดตัวบ่งชี้สำหรับประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามไว้ 12 ตัวบ่งชี้ (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2554) ซึ่งในกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานนั้น ตัวบ่งชี้หลัก 5 คือ ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น ระบุในตัวบ่งชี้ย่อยที่ 5.1 ถึง 5.8 ว่าให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนสูงขึ้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 8 กลุ่มสาระ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นตัวกำหนดคุณภาพที่สำคัญ ด้านการศึกษาตัวหนึ่งของผู้เรียน แต่เมื่อพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กไทย

ทางด้านวิชาการในปัจจุบัน พบว่ายังมีปัญหาอยู่มาก โดยนางสุวรรณณี คำมั่น รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือสภาพัฒน์ฯ กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาของไทย เป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องตระหนัก เนื่องจากการประเมินผลการสอบ ONET ในปี 2551-2554 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักไม่ถึง 50% จึงต้องยกระดับคุณภาพการศึกษาของเด็กไทยอย่างเร่งด่วน (สภาพัฒน์ฯ, 2555) สอดคล้องกับข้อมูลของผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ที่เปิดเผยว่า ผลคะแนนโอเน็ตของนักเรียน ม.6 ทั่วประเทศ จากการสอบ 8 วิชา พบว่า คะแนนเฉลี่ยในวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ นักเรียนไทยยังคงทำคะแนนได้ไม่ถึงร้อยละ 50 เช่นเดิม และบางวิชาก็มีค่าเฉลี่ยแย่งกว่าเดิมอีกด้วย โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ที่ได้คะแนนต่ำมาก เฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 20 ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่านักเรียนไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ตกต่ำลง (ชานนท์ ลิ้มทอง, 2554) และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในทวีปเอเชียด้วยกันแล้ว จะเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไทยยังต่ำกว่าอีกหลายประเทศ เช่น จากรายงานการวิจัยโครงการศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ร่วมกับนานาชาติ ปี 2550 (Trends in International Mathematics and Science Study 2007, TIMSS - 2007) ซึ่งดำเนินการภายใต้สมาคมการประเมินผลนานาชาติ IEA (The International Association for the Evaluation of Educational Achievement) และเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้น ม.2 ทั่วประเทศ จำนวน 5,412 คน จาก 150 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (สนศ.) สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (สศท.) และโรงเรียนสาธิตในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) พบว่า วิชาคณิตศาสตร์ ไทยอยู่ในอันดับที่ 29 โดยได้ 441 คะแนน ถือว่าต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยนานาชาติ ซึ่งอยู่ที่ 500 คะแนน ซึ่งประเทศที่ได้คะแนนสูงสุด 5 อันดับแรกอยู่ในทวีปเอเชียทั้งสิ้น ได้แก่ สิงคโปร์ ไต้หวัน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และฮ่องกง ส่วนวิชาวิทยาศาสตร์ ไทยอยู่อันดับที่ 21 เท่ากับมาเลเซีย โดยได้ 471 คะแนน ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยนานาชาติ ซึ่งอยู่ที่ 500 คะแนน ซึ่งประเทศที่ได้คะแนนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สิงคโปร์ จีน-ไทเป ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 2 วิชาของไทยนี้ ถือว่าลดต่ำกว่าช่วงปี 2542 - 2546 โดย ครั้งที่แล้ว ไทยได้วิชาคณิตศาสตร์ 467 คะแนน และวิทยาศาสตร์ 482 คะแนน (เรืองเก่า, 2551)

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ จะเห็นว่าการพัฒนาการศึกษา และการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไทยเป็นเรื่องที่สำคัญเร่งด่วนที่สถานศึกษาจะต้องช่วยกันดำเนินการ เพราะเกี่ยวโยงกับคุณภาพของการศึกษาไทย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และทัดเทียมกับนานาชาติ ซึ่งเป้าหมายสูงสุดในการเรียนของแต่ละคน คือความสำเร็จในการเรียนของแต่ละรายวิชาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนด้วย วิชาเรียนแต่ละวิชาจะมีลักษณะเนื้อหาวิชา ความยาก และวิธีการเรียนที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น ผู้เรียนจะต้องเข้าใจธรรมชาติ

ของแต่ละรายวิชาที่เรียน ตลอดจนหาวิธีการศึกษาเรียนรู้เพื่อให้ประสบความสำเร็จในแต่ละรายวิชาให้มากที่สุด การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาจึงไม่ใช่เรื่องที่ทำได้อย่างง่ายสำหรับนักเรียนทุกคน ซึ่งบางคนจะต้องใช้ความเพียรพยายาม ความตั้งใจ และความอดทนในการเรียนรู้อย่างไม่ลดละ จึงจะประสบความสำเร็จในการเรียน

จากรายงานข้อมูลของ UNESCO ชี้ให้เห็นว่าเด็กนักเรียนไทยเรียนหนักมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ โดยที่นักเรียนไทย อายุระหว่าง 9 – 13 ปี มีชั่วโมงเรียนถึง 1,200 ชั่วโมงต่อปี ซึ่งตัวเลขนี้นับเฉพาะที่เรียนในโรงเรียนเท่านั้น ยังไม่นับรวมเวลาเรียนพิเศษอื่น ๆ แต่ถึงกระนั้น เด็กนักเรียนไทยยังเรียนสู้กับเด็กต่างชาติไม่ได้ เพราะเรียนมากเกินไป จนทำให้มีเด็กจำนวนไม่น้อยไม่ชอบเรียนหนังสือเพราะเกิดความเบื่อหน่ายนั่นเอง (เด็กไทยเรียนหนักมาก, 2557) โดยทั่วไป จะพบว่าเด็กไทยเรียนทุกเรื่องในขณะที่เด็กต่างชาติเรียนน้อยกว่า เด็กไทยใช้วิธีการเรียนแบบท่องจำ และสภาพแวดล้อมการเรียนไม่เอื้ออำนวย ในขณะที่เด็กต่างชาติเลือกเรียนเฉพาะที่จำเป็น ใช้วิธีการเรียนแบบเจาะลึก และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย

สาเหตุของปัญหาที่ทำให้เด็กนักเรียนไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สามารถวิเคราะห์ได้หลายแนวทาง ทั้งที่มาจากสภาพแวดล้อม เช่น บ้าน โรงเรียน สภาพทางสังคมโดยทั่วไป และจากตัวเด็กเอง ตัวอย่างสภาพแวดล้อมที่มีผลมากที่นักวิชาการกล่าวถึงคือสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยเฉพาะครูผู้สอน เช่น ดร.ดิเรก พรสีมา อธิบดีประธานกรรมการคุรุสภา และกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพพ.) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กล่าวว่าปัญหาการเรียนไม่เก่งของเด็กนักเรียนไทย โยงใยมาถึงครู เพราะสังคมไทยไม่ได้คนที่เก่งมาเรียนครูเหมือนกับแพทย์ที่ได้คนเก่งมาเรียน จึงทำให้แพทย์โดดเด่นกว่าสายครูได้แต่คนที่ไม่เก่งมาตลอด จุดนี้ยากมากที่จะทำให้คนเก่งขึ้นมาได้ ดร.ดิเรกย้ำอีกว่าปัญหาเริ่มต้น เพราะเด็กไทยที่ไม่ได้เรียนกับครูที่เก่ง ก็ทำให้ยากที่เด็กไทยจะไปแข่งขันกับประเทศชั้นนำในภูมิภาคอาเซียน เช่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง ฯลฯ หรือแม้กระทั่งจะไปแข่งในภูมิภาคเอเชีย เช่น สิงคโปร์ มาเลเซียได้ (แผนนโยบาย ศธ., 2556) นอกจากนี้ ครูที่เก่งบางคนอาจขาดแรงจูงใจในการสอน เนื่องจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การขาดแคลนสื่อ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน ดังนั้น ครูจึงนับว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของนักเรียนเป็นอย่างมาก ครูที่มีความตั้งใจ และใช้วิธีการสอนที่จูงใจสามารถทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนและประสบความสำเร็จได้ ครูอาจจะไม่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนทุกคน แต่ถ้าหากครูเข้าใจวิธีการที่ดีในการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน ก็สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นจำนวนมาก (Kauchak and Eggen, 2004)

ส่วนปัญหาที่มาจากตัวนักเรียนเอง ก็สามารถเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้ เด็กมีผลการเรียนอ่อนลง อาจมาจากความสนใจในตัวของเด็กเอง ที่พบว่าเด็กให้ความสนใจเรื่องของเกม และสื่อเพื่อความบันเทิงมากขึ้น จึงทำให้ความสนใจในการศึกษาหาความรู้ลดน้อยลง (พิมพ์ิตา โยธาสุมุท, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงแข ณ สงขลา (2547) ที่ศึกษา

รายกรณีกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าร้อยละ 60 มีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน และมีเซวปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาพบว่าปัญหาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีสาเหตุมาจากขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่แสดงออกในลักษณะที่ไม่ตั้งใจเรียน หรือไม่สนใจในการเรียน ขาดสมาธิในการเรียน ไม่สนใจกิจกรรมการเรียน ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน ไม่ทำการบ้าน และไม่ทบทวนบทเรียน เป็นต้น

มีรายงานการวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรหนึ่งที่มอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ (สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 ของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านนักเรียนได้แก่ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และปัจจัยด้านครอบครัว (กรรณิกักร์ ภิรมย์รัตน์, 2554) การศึกษาในต่างประเทศก็พบคล้ายกัน เช่น ความสามารถทางสมองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Busato and Other, 2000 : 1057-1068; Myers, 1964 : 355 –363 อ้างถึงใน ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ, 2533 : 33) ผลสัมฤทธิ์ในทุกวิชาที่เรียนที่กล่าวถึงจะเห็นว่าตัวแรงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรหนึ่งทางจิตวิทยาหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและขาดแรงจูงใจในการเรียน มีงานวิจัยในชั้นเรียนหลายชิ้นพบว่านักเรียนชั้น ม.2 ขาดแรงจูงใจในการเรียน เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ทำการบ้าน ไม่ส่งงาน (สุรางคนา เพชรสุวรรณ. (2552); ชูชาติ ดีมี, 2554; กนกวรรณ ศรีดาวเรือง, 2556) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ถือว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญ สำหรับการเรียนที่ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวทางด้านการเรียน เพราะกำลังจะเข้าสู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่นักเรียนจะต้องเลือกศึกษาต่อในสายการเรียนต่าง ๆ ต่อไป

การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็น และอาจทำได้หลายแนวทางทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีการที่ครูผู้สอนนำมาใช้ การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิธีการหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีทางอ้อม แต่ส่งมีผลกระทบอย่างสูงต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน คือการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ชี้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้นักเรียนได้ (เช่น สุคนธา โทศิริ, 2549; มุณี หวันมีนา, 2548; อดิศักดิ์ พงษ์พูลผลศักดิ์ และคณะ, 2544) ผู้วิจัยจึงเชื่อว่า การใช้กิจกรรมแนะแนวจะสามารถเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ซึ่งจะมีผลกระทบไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นได้ในที่สุด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษา

ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพตามนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวนี้ ผู้เรียนจึงเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา และสมควรให้ผู้เรียนแต่ละคนประสบความสำเร็จด้านการเรียนรู้ให้มากที่สุด ซึ่งจะเป็นหลักประกันความสำเร็จด้านการศึกษาในอนาคตของผู้เรียนด้วย

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ถือว่าเป็นคุณภาพภายในผู้เรียนที่อาจสร้างขึ้นได้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย โดยกิจกรรมหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจและเชื่อว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่ผู้เรียนได้ คือ กิจกรรมแนะแนวซึ่งเป็นกิจกรรมทางด้านจิตวิทยาที่ช่วยให้นักเรียนค้นพบศักยภาพภายในตนเอง โดยเฉพาะศักยภาพทางการเรียนรู้ ทำให้เกิดผลดีต่อการเรียน เช่นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนและสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาหลัก 4 วิชา ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มที่ใช้กิจกรรมแนะแนว และกลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มที่ใช้กิจกรรมแนะแนว และกลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่ใช้กิจกรรมแนะแนว และกลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนว ที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตพื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 7 โรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่

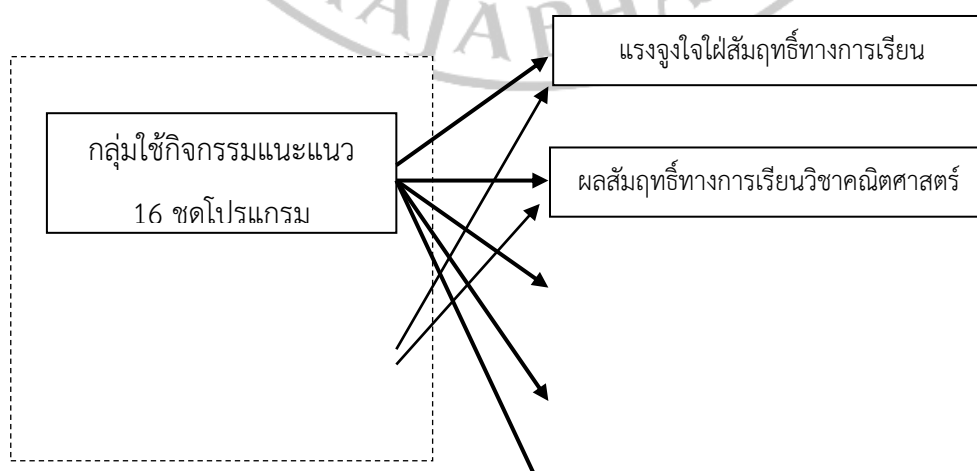
สมมติฐานการวิจัย

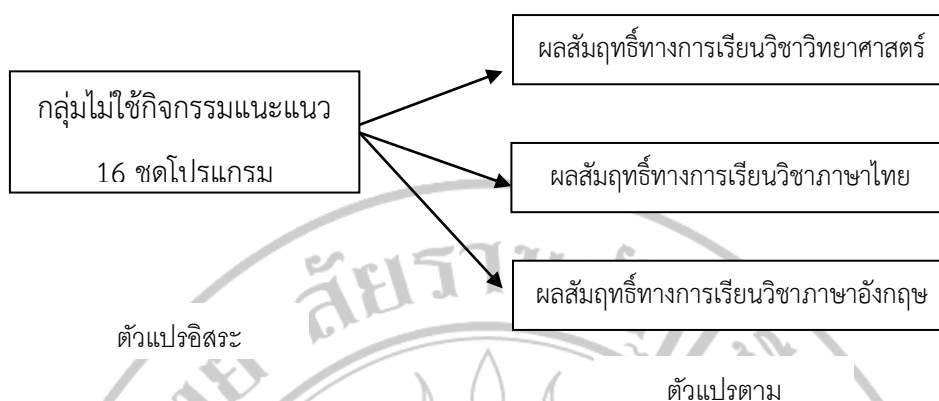
จากแนวคิดทฤษฎีที่ว่า “...นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความปรารถนาเข้าร่วมกิจกรรมถ้าหากพวกเขาเชื่อว่าจะประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมนั้น พวกเขาเป็นผู้ที่กล้าเสี่ยงพอสมควร และถ้าได้ทำงานหรือกิจกรรมนั้น ก็มีแนวโน้มที่จะทำได้สำเร็จครั้งต่อครั้ง” (Atkinson and McClelland cited in Tuckman and Monetti, 2011)

และจากการศึกษาวิจัยที่พบว่า กิจกรรมแนะแนวช่วยเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (ฉัตรสุตา หาญประกอบสุข, 2541; ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ, 2533; ชุมพร บุญน้อม, 2538; อลิสา คุรุมาศสุวรรณ, 2552 และ กาญจนา ไทยลำภู วัลภา สบายยิ่ง และนิรนาท แสนสา, 2555) นอกจากนี้ มีงานวิจัยที่พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งทางตรง และทางอ้อม เช่น ทางตรงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนและอัตมโนทัศน์เชิงการศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ดวงกมล คงเมือง, 2532 และ ญัตติยาภรณ์ หยกอุบล, 2555) ส่งผลทางอ้อมเช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนและการใช้เวลาศึกษาเพิ่มเติม ส่งผลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ (สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554) ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวฯ ภายหลังการทดลอง
2. การใช้กิจกรรมแนะแนวและไม่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลกระทบต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2

กรอบแนวคิดของการวิจัย

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปร ดังนี้ การฝึกกิจกรรมแนะแนว จำนวน 16 ชุดโปรแกรม มีผลกระทบต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่แตกต่างจากการไม่ได้ฝึกกิจกรรมแนะแนว จำนวน 16 ชุดโปรแกรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความปรารถนาอย่างสูงที่จะประสบผลสำเร็จในด้านการเรียนตามเป้าหมาย หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวัดได้จากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมแนะแนว จำนวน 16 โปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการฝึกตามโปรแกรม ประกอบด้วย กิจกรรมสร้างสัมพันธภาพและความคุ้นเคย กิจกรรมมองอดีต 1 กิจกรรมมองอดีต 2 กิจกรรมมองปัจจุบัน กิจกรรมวางแผนอนาคต กิจกรรมชีวิตมีคุณค่ากว่าที่คิด กิจกรรมความภาคภูมิใจในตนเอง กิจกรรมมองโลกแง่ดี กิจกรรมแรงบันดาลใจจากผู้มีชื่อเสียง กิจกรรมแรงบันดาลใจจากพี่ ๆ กิจกรรมเส้นทางสู่ความสำเร็จ กิจกรรมการควบคุมตนเอง กิจกรรมกำกับการเรียน กิจกรรมเรียนเก่งด้วยกลยุทธ์ กิจกรรมเกมเพื่อเล่น เล่นเพื่อเรียน และกิจกรรมเดินทางดูความสำเร็จ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโรงเรียนจอมทอง โรงเรียนนวมินทราชูทิศพายัพ โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ โรงเรียนแม่แตง โรงเรียนแม่อนวิทย์าลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ โรงเรียนบ้านหนองไคร้ ที่มีระดับ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน
วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับต่ำ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบผลเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ
2. โรงเรียนในระดับมัศึกษามีทางเลือกในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อสร้าง
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. โรงเรียนในหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้กิจกรรม
แนะแนวเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
4. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความสนใจและสนับสนุนกิจกรรมแนะแนว ในการเพิ่ม
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากยิ่งขึ้น
5. ผลการวิจัยได้รับการเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ ในหน่วยงานของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานทางวิชาการอื่น ๆ ในระบบ
การศึกษาของไทย